

Lag B`Omer

Bildet viser bål som har blitt tent i Gan Yavne. I bakgrunnen er høyblokkene i Ashdod synlige.

Av Elin Elkouby

Det er noe spesielt med store bål og masse folk. I Norge feirer man St. Hans og det gjør man flere steder i Europa også. I England tenner bål i forbindelse med historien rundt Guy Fawkes. I Israel feirer man Lag B`Omer.

Disse anledningene med å tenne bål har det til felles at de færreste vet hvorfor man gjør det. I tillegg finnes det flere varianter av historiene som ligger til grunn, men det fine er at det gir et påskudd til å gjøre noe sammen med andre.

Lag B`Omer er ingen bibelsk fest selv om den feires mens man teller perioden mellom jødisk påske (Pessach) og ukefesten (Shavuot), som er 50 dager. *3. Mos: 23, 15. Fra dagen etter sabbaten,*

fra den dagen dere kommer med kornbåndet som skal svinges, skal dere telle sju fulle uker. 16 Dere skal telle femti dager, til dagen etter den sjuende sabbaten. Da skal dere bære fram for Herren et grødeoffer av den nye grøden.»

Denne telling av dagene refereres til som «telling av «omer». «Omer» betyr kornbånd. I forbindelse med Lag B`Omer fungerer dette begrepet kun som «dato» fordi at dette er dag 33 i «telling av omer». Referanser til markering av denne dagen har man fra 12-hundretallet og 13-hundretallet. Hvor lang tid i forveien jøder hadde en slags markering rundt denne dagen er uklart.

Noen knytter «datoen» opp mot dødsdatoen til Rabbi Shimon Bar Yochai, som var en disippel under Rabbi Akiva i det 2. hundreåret av vår tidsregning. Det var i forbindelse med denne markeringen at man begynte å tenne bål og det symboliserer det «lyset» som denne rabbineren bragte inn i verden i forbindelse med sine fortolkninger av skriftene. Hvert år kommer store mengder religiøse jøder sammen til hans grav ved Merom-fjellet i Israel.

Andre religiøse grupper knytter denne datoen opp mot slutten på en epidemi som tok livet av 24.000 av Rabbi Akiva`s studenter. Sørgeperioden for de avdøde ble avsluttet i forbindelse med denne dagen.

Familier med små guttebarn har en spesiell seremoni i forbindelse med første hårklipp. Mange har latt være å klippe håret til guttebarn siden fødselen og har latt det gro i 3 år. Det er i forbindelse med Lag B`Omer at disse guttene får oppleve sin første hårklipp. Det kommer som en respons på at «sørgetiden» er over.

Andre igjen setter markeringen i forbindelse med Bar Kochba og hans opprør mot romerne fra 132-136 av vår tidsregning. Dette var det andre jødiske opprøret. Det første var fra år 66 til 70 og endte med at både tempelet og Jerusalem ble ødelagt. Det andre opprøret som ble ledet av Bar Kochba resulterte i at jøder ble nektet adgang til Jerusalem. Det nærmeste de hadde lov til å komme var Oljeberget. Keiser Hadrian besluttet dessuten at Jerusalem skulle totalrenoveres og bygges etter mønster for hvordan greske byarkitekter planla etablering av nye byer.

Samtidig ble navnet forandret til Aelia Capitolina. Hadrian gikk videre med å gi «Jødeland» nytt navn og valgte å kalle det opp etter den tidligere erkefiende filisterne. Dermed ble navnet omgjort til «Provincia Syria Palaestina», et navn som har blitt hengende ved dette landområdet til våre dager.

Bildet viser folk i alle aldre som kommer sammen rundt båltenningen.

De som ikke tilhører noen markert religiøs gruppe har som regel ikke helt oversikten over hvorfor man tenner bål på denne kvelden. Det som er viktigst for dem er at det er en kveld hvor man kommer sammen på tvers av generasjonene. Flere uker i forveien er det vanskelig å finne handlevogner i butikkene fordi at ungdommer bruker dem i forbindelse med oppsamling av plank og annet brennbart som skal brukes denne kvelden. Dersom man ikke vil miste forskallingsmaterialer etc. på byggeplasser er det lurt å sikre dem

i tiden før denne kvelden. Det gis skolefri og derfor hender det at foreldre og barn på grunnskoletrinnet har en samling kvelden før. Da tennes det mindre bål og man griller pølser og marsh-mallows. Ettersom man blir eldre vokser bålene. Det er konkurranse mellom ungdommene i forhold til hvem som har greid å samle mest.

For å hindre branner har de lokale styresmaktene sørget for at store områder har blitt ryddet for tørt gress. Man kan ikke tenne opp bål hvor som helst og det gjør at det mange bål på et begrenset område. Israels strender er et yndet mål for denne markeringen. Grupper av ungdommer eller familier tar med seg sovepose og grillsaker og slår seg ned for natta et sted langs Israels kyst.

I løpet av det jødiske året har man mange merkedager. De fleste er bibelske og feires sammen med nærmeste familie. Eksempler på slike er Shabbat, Pessach, Shavuot og Succot (Sabbat, jødisk, påske, jødisk pinse og løvhyttefesten). I tillegg har man «halvreligiøse» fester som Purim og Hanukka. Videre markeres offentlige merkedager som minnedagen over Holocaust, minnedagen over falne soldater og Yom Ha`Atzmaot (frigjøringsdagen).

Det som er spesielt trivelig i forbindelse med den ikke-religiøse markeringen av Lag B`Omer er at dette bringer foreldre sammen med barna og deres klassekamerater. Ettersom man blir eldre utvides kontaktflaten til å inkludere flere. (Noen ganger er det vanskelig for enkelte å finne noen å være sammen med fordi at man også i Israel har «venneklikker».) Det som kanskje er mest hyggelig er at man ofte gjør noe sammen med naboene. Alle tar med seg en stol, noe å grille, en salat som flere kan få nyte og litt kake og en termos med kaffe. Det er ikke så mye planlegging som skal til for å få dette til og ofte ser man at folk ganske enkelt tar seg

en tur rundt i nabolaget til fots for å betrakte begivenheten. Det er alltid nok mat der hvor det er israelere, så om noen kommer uanmeldt så er det ikke noe problem. Lag B`Omer er kanskje Israels mest sosiale merkedag.